

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

1986 йил 12 декабрь • жума • Баҳоси 3 тийин.

КОММУНИСТИК ЭЪТИҚОД

Совет кишилари мамлакатимизнинг бутун тараққиёт тарихи давомида коммунизм идеалларига содиқликларини намойиш этиб келмоқдалар. Мана қарийб етмиш йилдирки, биз марксча-ленинча дунёқараш, коммунистик эътиқод кучи туфайли ҳар қандай қийинчилик ва тўсиқларни енгиб келмоқдамиз. Олдинга қўйган мақсадларимизнинг улғуворлиги, ишимизнинг ҳаққонийлигига астойдил ишонч туйғуси бизни янги марралар сари руҳлантирмоқда.

КПСС XXVII съезди бошлаб берган ҳалқ ҳўжалигининг ҳамма соҳаларини қайта қуриш, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш жараёни идеология ишини тинмай такомиллаштиришни тақозо этмоқда. Бунда инсон омили родини кучайтиришга катта эътибор берилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачёв яқинда Тошкентда бўлганда омманвий-сиёсий ишлар, атеистик пропаганда кучайтириш зарурлигига алоҳида тўхталди. Бунинг сабаби бор, албатта. Яқин ақилларгача бизда коммунистларнинг, раҳбар кадрларнинг диний маросимларда иштирок этиш фактлари билан ҳам, жойларда дин ҳақидаги қонунчиликнинг бузилишлари билан ҳам муросячилик қилиб келинаётган эди. Қўлгина партия ва комсомол аъзолари, зейнлар қундалик онининг диний ақидалар билан бирикис кетиш жараёни содир бўлиб, дин билан амалда келишувчанлик қилиб келинаётган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида ҳам ана шу салбий жараёнга тўхталди, «бир қисм одамларда икки қиёфа пайдо бўлди — уларнинг бири бизнинг идеалларимизни маъқуллайдиган ижтимоий-сиёсий қиёфа бўлса, иккинчиси турмушда диний маросимга риоя этиш қиёфаси эди. Улар ҳизматда биринчи қиёфада, оилада ва истиқомат жойида эса иккинчи қиёфада усталик билан фойдаланиб келдилар» деб таъкидланди.

Партия комитетлари, бошлангич партия ташкилотлари КПСС Устави талаблари ва партиявий ахлоқнинг мана шундай бузилиш ҳолларига афсусли, ҳамон бефарқ қарамоқдалар, уларга принципиал баҳо бермайдилар, партиявийликни диний хурофотлар билан бирга қўшишга уринаётган, гоий беқарорлик, иккиозламачилик, мунофиқлик қилаётган шахсларга нисбатан энг оддий талабчанликни ҳам унутиб қўймоқдалар.

Бу ўринда Коммунистик партиямиз ва унинг назариячилари қўрсатиб берган йўл аниқ ва равшан. В. И. Ленин ҳар қанақангидин давлат ва унинг граждандарига нисбатан шахсий ишдир, аммо у партияга ва унинг аъзоларига нисбатан сира ҳам шахсий иш бўлмайди, «мен диний маросимларда қатнашувчиларни партиядан чиқариш тарафдориман» деб оғиш ойдин баган эди. Бу принципиал қўрсатма оғизда бизнинг ахлоқимиз ва идеалларимиз учун қуралинишга даъват этиб, амалда қолоқ қарашларга йўл қўйиб берувчи коммунистлар, комсомоллар, раҳбар ходимларга қандай муросябатда бўлиш кераклигини яққол ифодалаб турдикидур!

Шунга қарамай партия ташкилотлари бу масалада қўл ҳолларда принципиаллик қилмоқдалар, уларнинг қўли ўнгда виждон эркинлиги ва диний ташкилотларнинг фаолияти борасидаги совет қонуниларининг бузилишига йўл қўйилмоқда. Бунинг натижасида назоратга ҳам бераётган айрим руҳонийлар меҳнатқарорлар ўртасида дин таъсирини кучайтиришга ва ўз атрофидогиларни, хусусан ёшларни унинг оғиш билан захарлашга уринмоқдалар.

Редакцияга Тошкент шахрининг Собир Раҳимов, Октябрь, Акмал Икромов районларидан, шунингдек Ёстонлик, Орхоникиде, Калинин районларидан келётган хат-хабар ва сигналларда ижтимоий-фойдалан меҳнат билан шугулланмай техникаларга яшаётган, хурофот ва билдиган гаразли мақсадларда фойдаланаётган шахслар ҳақида, уларнинг фаолиятига муносиб баҳо бераётган партия ва совет ташкилотлари, меҳнат коллективлари ҳақида ташвишланиб ёзмоқдалар. Келес шахрида иш жойининг тайини йўқ Абдукарим Бахоров жамоатчилигининг қўз ўнгда дин нибобига яшириниб одамларни алдаб, ёш болаларни тўғри йўлдан уриб келган. Унинг қўл вақт бемалол фаолият қўрсатиши Тошкент район мактабларида таълим-тарбия ишларига масъулият сувайтириб юборилганлиги оқибати бўлди. Собир Раҳимов районлик собиқ педагог Ҳикмат Мақсудов носамимийлиги, коммунистик эътиқодга қолойиқ иш қилганлиги учун партия сафидан учирди.

Айрим жойларда фаол атеистларни, диний маросимларда қатнашадиган воя кетган ва ана шунга даъват этган кишилар атрофида беғоналаштириш ва қоралаш муҳити вуҷудга келтирилганлигига сира тоқат қилиб бўлмайди. Уларнинг совет турмуш тарзи учун кураш, маънавий қадриятларимизни улғушлаш йўлидаги ҳолис инти билан бошлаган ҳар бир ҳаракатларини партия ташкилотлари, совет органлари дарҳол илғаб олишлари ва астойдил қўллаб-қувватлашлари керак. Ёстонликлик Тилаб Рўзиевнинг, ғалабалик Ғаниевнинг Умаров, оҳангаронлик А. Абдулҳақов каби фаол атеистларнинг таърибасини оммалаштиришга арайди. Улар шундан бўш вақтларини омма орасида бўлганга сарфлаб, меҳнатқарорлар истиқомат жойларида кент тушатириш ишларини олиб боришга, шахсий намуналари билан ўрнат қўлишга ҳаракат қилмоқдалар. Болалар ва ёшлар иштирокидан учрашув ва кечалардан, маҳаллий матбуотдан, «Билим» жамияти йўли билан ўтказилган турли тадбирлардан атеистик ишда самарали фойдаланимоқдалар. Уларнинг бу соҳадаги таърибаларини дадил кент ёйиш, фаолият доираларини кенгайтириш учун шарт-шароит яратиш, уларнинг ишига онд тематик плакат ва ыарақалар тайёрлаш атеистик тарбиянинг жонли ва таъсирчан бўлишига ёрдам берган бўлур эди.

Ислом динининг, унинг беҳад қўл расм-русумларининг моддий зараридан ҳам асло қўз юмиб бўлмайди. Бу расм-русумларга риоя этилиши йиллар давомида вуҷудга келган онда бюджетларини беҳуда сарфланганига олиб келмоқда. Жойлардаги партия ва совет органлари ана шу ҳолини аҳолига мунтазам тушунтириб боришлари керак. Бу иш шунинг учун ҳам муҳимки, айрим маҳалла, микрорайон, қишлоқлардаги қолоқ фикр кишилар атрофидогиларга ўз таъсирларини ўтказишга уриниб, дабдабали урф-одатларнинг гўё «сабов»лиги ҳақида фикр тугдиришга уринадилар. Бундай корчалонликларнинг ҳар қандай қўринишга кескин зарба бериш лозим. Шу мақсадда диндорлар, хурофотга мойил кишилар ўз таъсирига олаётган маросимлар, хусусан марҳумларни дафн этиш билан боғлиқ расм-русумларни замонавий руҳда ўтказишга алоҳида эътибор қилиш керак. Ўлган кишини сўнгги йўлга узатиш, унинг хотирасини эслаш билан боғлиқ тадбирлар онланнинг шахсий иши эмас. У меҳнат коллективининг, маҳаллий жамоатчилигининг, партия ва совет органларининг ҳам ишоний бурчи, муҳим вазифасидир. Шунинг учун турар-жойларда атеистик ижтимоий фикрни шакллантириш, бу ишга партия ва меҳнат ветеранларини, жамоатчи активларни қўпроқ жалб қилишнинг самараси каттадир.

Атеистик тарбияни кучайтириш, унинг таъсирчанлигини ошириш кенг халқ оммасининг онгли ижодкорлигини тағин ҳам раивақ топтириш, олдимизда турган улғувор режаларни рўёбга чиқариш учун курашда уларнинг меҳнат ва сиёсий фаолиятини оширишга хизмат қилиши шубҳасиз.

Жадаллаштириш, қайта қуриш дари ҳар бир раҳбар қадрининг, коммунист ва комсомолнинг, маданият, зейли кишининг илмий-материалистик дунёқарашга эга бўлиши, ўзини мустахкам эътиқодли атеист сифатида намойиш этиши билан бирга коммунистик тарбия ишида, хусусан, атеистик пропагандадан олиб боришда аниқ равишда қатнашувини ҳам тақозо этади. Улар уларнинг ижтимоий фаолиятлари, қундалик меҳнатлари, юриш-туришлари, давримизга хос илгор аъна ва маросимларни мунтазам тарғиб қилиб бунда қатнашувчилари билан кенг меҳнатқарорлар оммасига шахсан ибрат қўрсатишлари шарт.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА — ИККИ ЙИЛЛИК ПЛАН!

ТАШАББУС ИЗИДАН

Ҳозир ҳамма ерда Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақа авж олмоқда. Бир группа илгор бригада коллективларининг байрам шарафига ўн иккинчи беш йиллигининг икки йиллик планини бажариш ҳақидаги қимматли ташаббуслари КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Бугунги кунда областимизда уларнинг издошлари қўяйиб борапти. Улар орасида илгор пахтакорлар, чорвадорлар, сабзавоткор ва соҳибкорлар ҳам бор. Улар икки имкониятларини ишга солиш ҳисобига суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини оширишга, қорамоллар маҳсулдорлигини кўтаришга қатъий бел боғламоқдалар.

Чиноз районидagi «Қизил Октябрь» колхозининг Мукамбар Норкулова бошчилик қилаётган пахтачилик бригадаси аъзолари ҳам Улуғ Октябр байрами шарафига икки йиллик планни бажаришга сўз бердилар. Ғалаба районидаги Калинин номи совхоз сўз соғувчиси Лидия Шадрина эса қарамониди ситирлар маҳсулдорлигини кескин ошириш ташаббуси билан чиқди.

Қўйида бу ташаббус издошлари ўз таърибалари билан ўртоқлашадилар.

РЕЗЕРВЛАР ТЎЛИҚ ИШГА СОЛИНСА...

— ИШГА ижодий ёндашиш, фидокорона меҳнат муваффақиятларимизнинг бош омили бўлмоқда. Коллективизм аъзолари колхозимиздаги Мавлон Ёргашев бошчилигидаги бригада билан биргаликда КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатномасига қавомдан ҳар гектар ердан камиди 40 центнердан пахта ҳосили олиш ташаббуси билан чиқдилар. Хўжалигимиздаги ана саккиз бригада ва 135 колхозчи ҳам анимасига оширилган мажбуриятлар олди. Ишни бошидан пухта ташкил этганлигимиз, ҳар ким вазифасини сийдиқидилан бажарганлиги туфайли ўз сўзимизнинг устидан чиқдик. Колхозимиз давлатга 2670 тоннадан зиёд пахта етказиб берди. Бу ўтган йилга нисбатан 250 тонна кўпдир. Ҳосилдорлик гектар бошига 37

центнерга етказилди. Машина терими плани 105 процентга бажарилди.

Мен бошчилик қилаётган бригада эса областда биринчи бўлиб йиллик планини адо этди. Биз 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40,5 центнердан хом ашё йиғиштириб олдик. 90 процент хилбири билан ва иккинчи сортларга сотилди. Бу ютуқлардан руҳланиб колхозимиз аъзолари Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини нишонладиган йилда ҳосилдорлигини бундан ҳам оширишга қатъий бел боғламоқдалар. Шундай қилиб, биз ўн иккинчи беш йиллик планининг тўрт йилда бажариш ва беш йиллик охирига бориб меҳнат умумдорлигини 25 процентга оширишни режалашмоқдамиз. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Масалан, 1985 йилда биз етиштирган пахтанинг 70 процентини биринчи ва иккинчи сортларга сотган бўлсак, бир йилдаёқ бу қўрсаткич 20 процентга ошди. Шунингдек машиналардан фойдаланиш самарадорлиги ҳам кескин ошадди.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

● БЕРДИҚУЛ Турдиқов 60 ёшга тўлди. Унинг ибратли ҳаёт йўли ҳақида Ўрта Чирчиқ районидagi Охунбоев номи колхозда самимият билан гапиршадилар.

18 ёшида Ватан ҳимоясига отланди. Украина, Венгрия, Чехословакия туپроқларини фашист босқинчиларидан озод қилишдаги жангларда қатнашди. Жангтоҳда коммунистик партия сафига ўтди. 1950 йилда она қишлоғига қайтган Б. Турдиқов ўшандан бўён бу ерда юк ташин машинасини бошқаради. Самарали меҳнат Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

Фақат шунга эмас, Бердиқул ака пир-бадавлат ота ҳамдир. Унинг 13 нафар фарзандлари халқ ҳўжалигининг турли соҳаларида ишлайдилар.

Яқинда Бердиқул Турдиқов ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Хўжалик коллективи, ҳамкасблари Бердиқул акани 60 ёшлик юбилейи билан қутлаб, пенсияга кузатишда ва унга «Меҳнат ветерани» медали топирилди. Ветеран ана шу тантанавда ўн 36 йил бошқарган машинанинг қалитини яқинда Совет Армияси сафидан қайтган ўғли Шухратжонга тантанали равишда топириди.

Бундай тантаналар хўжалик ҳаётида анъанавга айланиб қолган.

С. Қурбонқулов,
О. Пепенов фотоси.

ЮКС делегациясининг СССРда бўлиши

10 декабрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачёв бошчилигидаги ЮКС делегацияси ва ЮКС Марказий Комитети Президиумининг Рамси М. Реновица бошчилигидаги Югославия коммунистлар союзи делегацияси ўртасида музокаралар бўлди.

Унда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сийёс бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети,

нинг секретари Е. К. Лигачёв, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев, бошча расмий кишилар иштирок этдилар.

КПСС XXVII съезди ҳамда ЮКС XIII съезди қарорларини бажариш соҳасида КПСС ва ЮКС фаолияти, иккала партия ва мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг аҳоли ва уни ривожлантириш истиқболлари, халқро ахлоқининг юксал проблемалари юзасидан

Айни кунларда коллективизм деҳқонлари келгуси ҳосилга мустаҳкам замин тайёрламоқдалар. Шу ўринда колхоз правленеси, партия, касабга союз ва комсомол ташкилотининг бригадаларо, механизаторларро ва колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани авж олдираётганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Бизда голиблар ўз вақтида аниқлаш, моддий ва маънавий рағбатлантириб боришмоқда. Социалистик мусобақанин ошкоралигини ва таъсирчанлигини таъминлаш учун илгор усуллардан фойдаланишмоқда.

Бизда ютуқлар билан биргаликда ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган камчиликлар ва муаммолар ҳам бор. Биринчидан, биз пахтачиликда механизациялаш самарадорлигини оширишимиз керак. Шу ўринда олимлар ва конструкторларимиздан терим агрегатлари сифатини яхшилашни илтимос қиламиз.

Шунингдек колхозимизда меҳнатқарорларнинг дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган эмас. Дала шийпонларида оддий жиҳозлар ҳам етишмайди. Айниқса, йиғим-терим вақтида уларга маданий-ёмон ташкил етилмоқда. 1987 йилда колхозимизда янги меҳнат уйи ва мактаб қурилиш материалларини топишда жуда қийналяпти.

Колхозимиз аъзолари икки резервларни тўлиқ ишга солиб, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига баракали меҳнат қилдилар ва ўн иккинчи беш йиллик план топирилганлиги мўддатидан олдин бажарадилар.

М. НОРКУЛОВА,
Чиноз районидagi «Қизил Октябрь» колхозни бригада бошлиги.

ИНТЕНСИВ ИШ РЕЖИМИГА ЎТИЛМОҚДА

ЎЗБЕКИСТОН қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металл комбинатининг тўнқизта бригадаси бир вақтининг ўзида мўддатидан илгарий йиллик топириш бажарди. Маъмур коллективлар Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига беш йиллигининг икки йиллик планини бажариш вазифасини қўйди.

Социалистик мусобақа пешқадамлари орасида Б. Абдурахимов бошчилик қилаётган шифокорчилик бригадаси бор. Бу коллектив комбинатнинг 7-цехида энг барқарор ишлайдиган коллективдир. Сўнгги уч йил давомида бу ерда бирорта ҳам кишинишдан бўшамасди. Беш йиллигининг учинчи йиллиги мўлжалланган меҳнат умумдорлигини ўстиришга эришилди. Қўл меҳнатига бутунлай барҳам берилганлиги, илгор усуллардан фойдаланилаётганлиги ишни жадаллаштиришга қўмақлашди. Тайёрланган барча маҳсулотни техника контроли бўлимининг контролерлари дастлабки тақдим этишдаёқ қабул қилмоқдалар.

(ЎЗТАГ мухбири)

ЭНЕРГЕТИКЛАР МАРРАСИ

СССР энергетика ва электрлаштириш министри-га қарашли Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан таъдирланган «Ўзбекгидроэнергострой» трести қурувчилари ва монтажчилари коллективларининг энергетика объектларини мўддатидан илгарий Улуғ Октябр социалистик революциясининг 70 йиллигига ишга тушириш юзасидан

СОЦИАЛИСТИК
МАЖБУРИЯТЛАРИ

Республика энергетика объектларини қуришда қатнашадиган қурувчилар, монтажчиларнинг меҳнат коллективлари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларини амалга ошириш меҳнат қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумининг олға сурган жадаллаштириш стратегияси биз, энергетиклар ва энергетика ишхоотлари қурувчиларидан мамлакатни электрлаштириш ишда сўртлар билан ривожлантирилишни таъминлашни талаб қилади.

«Ўзбекгидроэнергострой» трести корхоналари ва ташкилотларининг кишилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнатқарорлари Мурожаатномасидаги «Беш йиллик меҳнат фронтининг актив жангчилари бўлаёлик, унга ўз иш жойимизда шахсий ҳисса қўшайлик» деган девизкор сўзларини астойдил қўллаб-қувватлаб, анималарига Улуғ Октябр социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан қуйидаги оширилган мажбуриятларини оладилар.

Ташхот ГРЭСида 210 минг киловатт қувватли энергоблок белгиланган мўддатидан 50 кун илгарий 1987 йилнинг 7 ноябргача ишга туширилди. 22 декабргача унинг лойиҳадаги қувватига эришилди; қурилган «Северная» ва «Ново-Чилан-Зарская» теплоцентралларида умумдорлиги соғига 180 гигакалория бўлган иккинчи қозон агрегатлари, Ташхот ва Нуробод шахарларида 280 ва 320 ўрнини болалар боғчалари ҳам 1987 йилнинг 7 ноябргача ишга туширилди.

Республика энергетикарига ателган жами саҳни 26 минг квадрат метрга борадиган уй-жойлар ой сори бир мароада сифатли битказилиб, белгиланган мўддатидан 30 кун илгарий фойдаланишга топирилишига эришилди, йил охиригача пландан ташқари 1 минг квадрат метр уй-жой саҳни битказиб топирилди.

Фан ва техника ютуқлари ҳамда илгор таърибларини ишлаб чиқаришга жўрор этиш, меҳнатни таъкид этиш ва рағбатлантиришнинг бригадаси тартиб-таъминотини яхшилаш, қурилиш участкалари, қишлоқчилик хўжалик ҳисобига ўтказиш, иш ўринларини аттестация қилиш ва уларни рационаллаш, меҳнат иттиозининг мустахкамлаш, иш вақтидан фойдаланиш яхшилаш, бинокорларнинг касб макоратини ошириш ҳисобига меҳнат умумдорлигининг пландан ташқари 1 процент ўсиши ҳамда қурилиш — монтаж ишлари танархи 0,5 процент эрзонлаштириш таъминланади.

Қурилиш майдонларидagi кийиниш хонаси, душхона ва меҳнатқарорлар дам оладиган хоналар сони 1987 йил нормативларига қадар етказилди.

1987 йилда «Ўзбекгидроэнергострой» трестининг ердомчи хўжаликларидagi етиштирилган гўшт 38 процент, сут 24,5 процент қўлайишга эришилди ва гўшт ҳамми 110 тоннага, сут ҳамми 300 тоннага етказилди, болалар ясилаи, пионер лагерлари сабзавот, ҳўл мева ва сут маҳсулотлари билан тўла таъминланади, «Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасида теплица хўжалиги комплекси фойдаланишга топирилди.

Қабул қилинган социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бажарилиши жадаллаштириш стратегиясини амалга оширишга, партиянинг «уй-иятлар энергиясини конкрет ҳаракатлар энергиясига айлантираёлик» деган шорини рўёбга чиқаришга қўшган ҳиссамиз бўлади.

Социалистик мажбуриятлар «Ўзбекгидроэнергострой» трестининг меҳнат коллективларида муҳонама қилиниб маъқулланди.

Горбачёв М. Реновица, югославиялик бошча ўртоқлар билан самимий хайрлашди.

Кузатув маросимида КПСС Марказий Комитети Сийёс бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачёв, КПСС Марказий Комитети секретари В. А. Медведев ҳозир бўдилар.

Внуково аэродромида самолёт пиллаосини олдида М. Реновицани, делегация аъзоларини Е. К. Лигачёв, бошча расмий кишилар кузатиб қолдилар.

В. А. Медведев делегация сафарда ҳамроҳлик қилмоқда. (ТАСС).

варднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Тали-зани, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, М. В. Зинянин, В. А. Медведев, В. П. Нико-нов, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов ўртоқлар, бошча расмий кишилар ҳозир бўдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида М. С. Горбачёв ва М. Реновица ўртоқлар путиқ сўзладилар, уларнинг ютуқлари зўр эътибор билан тингладилар ва давомди қараслар билан куттиб олиндилар.

Катта Кремль саройининг Георгий залда ЮКС делегациясини тантанали кузатиш маросими бўлди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С.

даги номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

В. А. Медведев меҳмонларга ҳамроҳ бўлди.

Югославия коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиумининг Рамси Миланко Реновица бошчилигидаги ЮКС делегацияси 11 декабрь куни Москвадан Ленинградга жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети тақдифига қўра расмий дўстона визит билан мамлакатимизга келган.

М. Реновица, делегация аъзолари В. И. Ленин мавзoleyига гулчамбарлар қўйдилар. Кремль девори эн-

ЁЗУВЧИ ВА ЗАМОН

салаларни адабиётини кенг аёик полотнода — роман жанрида ҳозиржавоблик билан бадий гавдалантирган ҳам Одил Ёқубов бўлди. Сўнгги йилларда ҳаётимизда ўз берган салбий ҳодисаларнинг иктымий илдизлари ўзининг ёрқин ифодасини топган «Оқ қушлар, оппоқ қушлар» романининг муваффақиятини белгиланган омилардан бири, ёзувчи маҳоратидан келиб чиқувчи бошқа қатор факторлардан ташқари, менингча, унинг чуқур ҳалқчилиги ва партиявийлиги, шу-

лобий ўзгартишлар арасида муносабат билан айтилган фикр. Бу фикрни ривожлантириб шундай дейиш мумкинки, ҳар бир улкан реалист адиб қалби — тафаккурда ўз даври талаб қилувчи долзарб, замонавий масалаларга, агар таъбир жоиз бўлса, микрореволюцион бадий муносабати бўлади. Шу муносабат унинг иккинчи кифасини белгилашдаги ҳал қилувчи нуқталардан бирига айланади.

Одил Ёқубов ҳам ана шундай — деярли барча йиллик асарларида даврининг муҳим ва долзарб муаммоларига ўз муносабатини билдириб келётган ёзувчиларимиздан биридир. Наники, замонавий асарлари, ҳатто тарихий асарларида ҳам адиб бугун амал қилишга интилади.

каттароқ амалдорлар соясига кўрпача солавериб, ўз шахсий маишати йўлида турли қинғир ишларни амалга оширган қолхоз раиси Раҳман полков образи ҳам таъвирланган эди.

Ёзувчининг давр олдида турган долзарб масалаларга ақти раҳбарлик позициясини «Наҳот юфти бўлади» қиссасида ҳам кўзгатамиз. Асарда ўз ҳаётини аъмоли ва принциплари ҳақиқат ва адолат учун жиддий кураш олиб борувчи меъмор Акрам, оила ва шайхонлик таъсири туфайли тарбияси ва маънавий дунёси бир қадар бўшаниб, ҳаётнинг турли таломлари ичида изланувчи Сайёра образларидан ташқари яна бир қатор характерларга дуч келамиз. Шулардан бири қолхоз раиси Турбожон Икромовдир. Турбо-

● ТОШКЕНТ. 1987 йилда Сергел райониди 2 та янги микрорайон бунёд этилади. «Ташхирогор» институт мутахассислари тайёрлашган бу лойиҳада турар-жой бинолари билан бирга мактаб, болалар богча ва яслилари ҳам кўзда тутилган. Суратда: бош инженер В. Рижов лойиҳани кўздан кечирмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ТЕКШИРИШЛАР, НАТИЖАЛАР, ЧОРАЛАР

«Улуғ Ватан уруши» иккинчи гуруҳи инвалидлари. Бир оёқдан ажралибман. Қўлим ҳам заифлабди. Тегинли ташкилотларга менга давлат йўли билан машина беришларини сўраб, арз қилдим. Арзим оқибатсиз қолди. Юришга қийналарман. Шу масалани ҳал қилишда ёрдам беришларини илтимос қиларман.

Урта Чирчиқ райониди Ким Пен Ха номли қолхозда яшовчи К. Тоғаевдан келган юқориди хат бўйича област соиал таъминот бўлими текшириш ўтказди. Ҳақиқатан ҳам К. Тоғаев юқориди масала бўйича район соиал таъминот бўлимига мурожаат қилган. У ерда К. Тоғаевга машина олиш учун керакли ҳужжатлар тайёрлаш, ВТЭКдан ўтиш зарур ақолиги тушунтирилган. Лекин К. Тоғаев ҳужжатлар тўғрисида учун ўзи асос, ўғлини юрган. Район марказий шифохонаси врачлари унга област ВТЭКдан ўтиш учун йўллаб бераман.

К. Тоғаев област ВТЭКдан ўтказилганда унга транспорт акратиш мумкинлиги аниқланди. Оила аъзоларидан бири бошқарини шарт билан унга машина берилиши мумкин. Бундан ташқари област соиал таъминот бўлими марказий касалхона мудирга ва Урта Чирчиқ врачлик техник эксперт комиссиясининг раисига К. Тоғаевга тегишли ҳужжатларни тайёрлашда ёрдам кўрсатиш вазифаси топширилди. Ҳужжатлар тайёр бўлгач, К. Тоғаевнинг илтимосини қондириш масаласи ҳал қилинади.

«59,2 квадрат метр саҳи-ага бўлган уйда 11 киши истиқомат қиламиз. Уй-жой шароитимизни яхшилашда Ақмал Иромов район Совети ижроия комитети бизга ваъда беришдан нарина ўтмапти».

М. Муротованинг юқориди мазмундаги хати бўйича Ақмал Иромов район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Т. Тагировдан жавоб олинди.

«Ичкикилобик ва алкоголизмга қарши кескин кураш кетаётган бир вақтда бизнинг Калинин номли колхозимизда яшоб истиқомат қилаётган Т. Қўшназаров яриш иштр аракни 15 сўдан пуллаяпти. Бу текни даромадга кирдирипти».

Янгийўл райониди Калинин номли колхоздан келган юқориди мазмундаги имзосиз хат бўйича област ички ишлар бошқармасининг БХСС бўлими текшириш ўтказди. Текширишда хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Калинин номли колхознинг 2-участкисиди И. Урозов кўчасининг 93-уйида истиқомат қилувчи Тоштан Қўшназаров шаҳардаги 5-автобазада шофер бўлиб ишлайди. У магазиндан олинган спиртли ичимликларни уйда чайқов йўли билан ортқача баҳода сотганлиги ҳақидаги материаллари кўриб чиқиш ва қонун асосида қорб қўриш Янгийўл район ички ишлар бўлимига топширилади.

ДАВР БИЛАН ҲАМНАФАС АДИБ

БУТУНГИ мураккаб қайта қуришлар жараёнини бошдан кечирётган адабиётимизнинг юзини ёруғ қилиб турган шоир ва ёзувчиларимиз оз эмас. Ўзбек совет адабиётининг пойдевори-ни яратшига фаол ҳисса қўшган санъаткорларимиздан тортиб энг кенжа авлоднинг пешкадама вакиллариғача ҳалқ олдидаги Ўзларнинг бурчларини муносиб бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Мана шундай ёзувчиларимиз орасида Одил Ёқубов номи ва ижоди ҳам алоҳида ўрин тутди. Ҳозирги кўп миллатли совет маданиятида ўзбек адабиётининг ўрнини белгилаб турган адабларимиздан бири ким деб сўрасангиз, мутахассислар ҳеч иккиланмай: Одил Ёқубов деб жавоб беришди.

«Муқаддас» ва «Тилла узук» сингари замонавий қиссалар, «Улугбек хазинаси» ва «Қўшна дунё» каби тарихий романлар билан адабиётимизда янги ва илгор тенденцияларни бошлаб берган ёзувчининг эл ардоғи сазовор бўлишининг боиси нимада? Бу саволга бир ёни бир неча жумла билан жавоб бериш қийин, албатта.

Ўзбекистон Компартияси ХХI съезиди ва Марказий Комитетнинг XVI пленумида кўтарилган энг долзарб ма-

нингдек, фаол гражданилик позицияси билан белгиланади. Бу позиция аса адиб шахсида бутун пайдо бўлган ҳусусият эмас, унинг бутун ижоди давомида йилдан-йилга сайқал топиб, ўсиб-ривожланиб келётган асосий фазилатларидан биридир. Шу маънода «Оқ қушлар, оппоқ қушлар» романига ҳозиржавоблик билан ёзилган асар сифатида эмас, балки ёзувчи тафаккурда сўнгги йилларда пишиб-етилиб келётган ижодий ниятларнинг бутун юзига чиқиши ва намоён бўлиши сифатида қарашиимиз тўғри бўлади. Зеро, ҳалқ ҳўжалиги, зиёлилар ҳаёти, қишлоқдаги ишлаб чиқариш билан алоқадор масалалардаги раҳбарликка доир шахсиятаристлик ҳусусиди бир қатор долзарб проблемалар ёзувчининг «Диянат» романида ҳам дадил кўтариб чиқилганлиги бунинг ёрқин далили бўла олади.

Шу ўринда В. И. Лениннинг ёзувчилар ижоди ҳақидаги чуқур методологик аҳамиятга эга бўлган бир фикрини эслаб ўтиш ўринлидир. Доҳиймиз асар ёзувчи реалист санъаткор бўлса, у ёки бу даражада революцияга муносабат билдирмаслиги мумкин эмас, деган эди. Бу — жамиятдаги улкан ички-

Шу нуқтан назардан эътибор берсак, ҳозирги қайта қуриш даври олдимизга қўйётган долзарб масалаларнинг у ёки бу қирраларига Одил Ёқубов 60—70-йиллар давомида ҳам анча фаоллик билан муносабат билдириб келганлигини гувоҳи бўламиз. Мисол учун «Муқаддас» қиссасини олайлик. Эгрлик билан севгилсиз Муқаддаснинг ўрнига олиб ўқув юртига кирган Шарифнинг йўл қўйган хатоти туфайли виждон азобиға тушиб «қўзи очилиши», бу жараёнинг жонивали бадий тасвири ёзувчи ижодий принциплари-дан бири — даврининг долзарб маънавий масалаларига муносабатининг дастлабки кўра-бўёқларини кўчатириб юборишга олиб келиши мумкин, деб Турбожоннинг пўлиси қилиши ва бу нарсга гоий-йи хатони келтириб чиқармасиники деб дағдағага ўти-илини эсласак, ҳозир биз жиддий кураш олиб бораётган камчиликлар бу асарда ушша пайтдаёқ анча дадил фол этишганини кўрамиз.

Шу билан бир қаторда О. Ёқубов Турбожон образиди ҳам салбий, ҳам ижобий ҳусусиятларини тасвирлаш орқали уни мураккаб наҳрмон сифатида талқин этишдан юқорига кўтарилиб кетган. Натигада, у А. Қаҳҳор тасвирлаган Қаландаров характерини яратини принци-пидан у қадар узоқлаша олмади. Эҳтимол, Турбожон

жон анойи раислардан эмас. У ўз ишининг билимдониди. Лекин кези келганда кўз-бўямачиликдан тап тортмайди. Жиддийроқ эътибор берсак, уйдаги, яъни қолхоздаги камчиликларни кўчага — ташқарига олиб чиқиши ор-деб биландисан, зарарли деб талқин қилмоқчи бўлган қол-хоз раисларимиздан бири-чиди адабиётда ўз ифодаси-ни топган дастлабки вакил-ларидан бири шу Турбожон Икромов эмасиники деб ўй-ланиб қоламиз. Қолхоз ҳаё-тининг муайян бир масаласи-даги жиддий камчиликка эътиборини қаратган муҳ-бирга: бу нарс қолхоз ҳаё-тига доир фикр юриштиш-ла қўра бўёқларини кўчатириб юборишга олиб келиши мум-кин, деб Турбожоннинг пў-лиси қилиши ва бу нарсга го-ий-йи хатони келтириб чиқар-масиники деб дағдағага ўти-илини эсласак, ҳозир биз жиддий кураш олиб бораёт-ган камчиликлар бу асарда ушша пайтдаёқ анча дадил фол этишганини кўрамиз.

Шу билан бир қаторда О. Ёқубов Турбожон образиди ҳам салбий, ҳам ижобий ҳусусиятларини тасвирлаш орқали уни мураккаб наҳрмон сифатида талқин этишдан юқорига кўтарилиб кетган. Натигада, у А. Қаҳҳор тасвирлаган Қаландаров характерини яратини принци-пидан у қадар узоқлаша олмади. Эҳтимол, Турбожон

«Улугбек хазинаси»нинг йилдан-йилга хориниқ мамлакатларда ҳам қайта-қайта нашр этилаётгани атоқли ёзувчи маҳоратининг катта масшталларда эътироф этилишидан ташқари, бу асарнинг долзарб замонавий мо-ҳияти ҳалқор миёсида ҳам чуқур ядрок қилинганлиги-дан далолат беради.

Шу қунарда кутлуг 60 йиллиги кенг нишонланаёт-ган сеvimли адибимиз Одил Ёқубовдан ҳалқимиз даври-мига ҳамнафас руҳдаги ян-ги-янги асарлар кутади.

Бахтиёр НАЗАРОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт ин-ститутининг директори, филология фанлари доктори.

«УРТОҚ» кондитер фабрикаси ирис ишлаб чиқариш цехининг коммунист Маърифат Эргашева етакчи-лигидаги бригадаси аъзолари қулиқ нормаларини 120—130 процентга адо этиб келишмоқда. Улар янги йил арасида аҳолиға етказиб бераётган махсулотларнинг турини кўнайитириш билан бирга сифатини янада оши-риш учун ҳам ҳаракат қил-моқдалар. Суратда: брига-дир Маърифат Эргашева ва илгор қандолатчи Маглуба Хурсанова.

М. Нуриддинов фотоси.

Қишлоғимиз аёллари

ДАДИЛ ҚАДАМ

ЛАВҲА

ШОИРА уфқ билан туташиб кетган далаларга суқланиб қарайди. Унинг назарида шугдорланган майдон ноз-неъмат тортиладиган улкан дастурхонга ўхшайди. Узоқдан тракторнинг тову-ши эшитилди. Бирин-кетин бригада аъзолари йилга бошлади.

— Вақтироқ далага чиқ-қаннингиз соз бўлибди,— дей-ди мамуният билан бригада бошлиғи Абдулхай Маҳсу-мов.

— Ишни эртароқ бошлаш Шойра учун одат,— сўхбат-га қўшилиди кимдир.

— Тегоқлиқнинг иши бе-жоглиқ, дейдилар. Меҳнат-миз унумли бўлсин дейман-да,— дейди мақтовдан ўзи-ни ноқулай ҳис қилган Шой-ра.

Абдулхай Маҳсумов «Бал-ли, сийгин!» дегандай меҳ-рибонлик билан Шойрага қараб қўйди.

— Қани бўлмаса вақт га-ниматида ишни бошлайлик. Икки кунда 20 гектар ер-нинг 2,5 гектарига баракка урунган бўлибди. Бугун эса кечиктириб жадолор қилиш-масииз керак. Ўнгирчилар бошлангич уруғлик пий-за нам тортиб қолади.

Биз сўхбатлашмиш учун А. Маҳсумов бошчилиқ қилаёт-ган бригадага ўшанда айни тушлик пайтида етиб кел-ган эдик. Бугунги иши-дан кўнгли тўлиб, буг-дирнинг юзидан табассум ёғилиб турган қиз — Шой-ра ниқматимизни жалб қилган-ни сезган Абдулхай ака:

— Хулқини билмоқчи бўл-санг ўзига, ўзини билмоқчи бўлсанг кўзига, ҳар инсон-сини билмоқ истасан ишга бок, деганларидек, Шойра-миз ҳақида кўп эшитган кў-ринсанг,— деди қулиб.

...Шойра деҳқон қизи. Суяғи меҳнатда қотган. Бо-лалиғидеҳқ шў қолхозда иш-лайдиган ота-онани, трактор-чи икки акасининг ишига раэм солиб юриб, қўзи пи-шиган. Ўша пайтдаёқ юзла-ри офтобда қорайиб, қўлла-ри қалқ босган одамлар би-лан ёнма-ён ишлашни юдта ҳам истарди. Шу боис ўта мактабни битирган, ҳеч ик-киланмасдан далага чиқди. Сабзавотлар бўйичининг ҳам ўзига яраша қўйинининг ҳам бор экан. Хали саёбон пайкалларини ўтқ қилади,

ҳали помидор, бодринг те-ришида қатнашади. Мана, саккиз йилдики Ш. Алиму-хамедова, «Коммунист» кол-хозининг А. Маҳсумов бош-чилиқ қилаётган 7-бригадаси аъзоси.

Йиллар ўтган сайин унинг бепеён далаларга, меҳнат-каш одамларга, сазавоткор-лик касбага меҳри оша бор-ди. Умум ишига жонқуяр, тиришқоқ ва меҳнатсевар қизининг номи тез-тез тилга олинандиган бўлиб қолди. 1984 йили қолхоз комму-нистлари уни ўз сафларига қабул қилишди. Бундай ишончга жавобан у астойдил меҳнат қилишга аҳд қилди.

Деҳқончиликда хотиржам ўтган йилнинг ўзи бўлмаса керак. Баҳорнинг ияқчили-ғи-ю, саратон жазирасида меҳнат қилиш осон эмас. Шойра ёш бўлишига қара-май ана шу қийинчиликлар-ни енгишга ўрганди. Брига-да аъзолари давлатга 39 тонна ўрнига 56,1 тонна кар-тошка, 70 тонна қарам, 7,3 тонна бодринг ва бошқа са-завот махсулотларини тош-ириди. Бунда Ш. Алимухамедова ва унинг билан ёнма-ён меҳнат қилаётган Р. Ни-зомов, Ф. Толипова, Н. Мах-камова қаб топишчилари-ни 120—130 процентга ет-казиб адо этаётган сазавот-корларнинг ҳам ҳиссаси бор.

— Шойраҳоннинг ишлари мақтовга аригулик,— дейди бригада бошлиғи. — Унинг меҳнатта иштиёқини қолхоз аҳли яхши билади, унга ишона-ди. Ана шу ишлар уни қишлоқ Советига депутат қилиб сайладилар. Бу ҳақда ўзи ҳам гапириб бериши мумкин.

— Нима ҳам дейман,— дейди Шойра. — Депутатлик бурчи катта вазифалар юк-лайди. Орауларимиз рўбга-чиқиб, биз ишаётган ўнқўр-гон участка аҳолиси ичим-лик сув билан таъминланади, деб ўйлайман. Даладан уй-га ҳориб, чарчаб келган аёл-нинг хонадонига газ бўлса...

Буллар ҳали амалга ошири-ладиган ишлар... Қайта ку-рлаш жиддий қиришган, жалдлаштириш йўли асосий программamız бўлиб турган айни пайтда қишлоқ ҳалқи-нинг ораси катта...

М. ХУДОБЕРДИЕВА, Оржоникдзе райони.

ЖАТҚАРО ХАЁТ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БРЮССЕЛЬ. Бугун бу ерда Европа иқтисодий ҳам-жамияти Министрлар Кенгашининг илмий тадқи-қотлар билан шугулланувчи министрлар иштороқдаги сессияси сурункаста 20 сат-давом этиб, эрталабга яқин ўз иштини натижасиз таомоллади. Ҳажамиятдаги шериқлар чуқур янги-йиллар мавжудлиги сабабли Европа иқтисодий ҳамжа-миятга аъзо бўлган мамла-катларда 1987—1991 йил-ларда тадқиқот ишлари ўт-казиш программасига таал-

луқли қарорлар қабул қила олмадилар. Мазкур програм-мани рўбга чиқариш учун молиявий маблағлар ажра-тиш тўғрисидаги масала му-возабат билан асосий келиш-мовчиликлар пайдо бўлди.

● КОБУЛ. Афғонистон-нинг Пактия вилоятида пуш-тон қабилалари революци-он ҳокимиятини қўлаб-қўв-ватлаш юзасидан жирга ўт-казилди. Пуштунларнинг вакиллари мамлакатдаги вазиятни барқарорлашти-риш жараёнига қуманла-

даги бир гуруҳ кардиолог-лар юракни кўчириб ўтқа-зиш юзасидан Қубада қил-ган биринчи муваффақият-ли операция бўлган эди.

● ТАВАННА. Ўтган йил-нинг 9 декабрида бошқа юрак ўрнатилган 39 яшар қубалик Хорхе Эрнандес Оканья қайта дунёга келган кунининг бир йиллигини ни-шонлади. Бу Тавагнада ана-уа Амекейрас номли хи-рургия марказида хирург Нозль Гонсалес раҳбарлиги-

даги бир гуруҳ кардиолог-лар юракни кўчириб ўтқа-зиш юзасидан Қубада қил-ган биринчи муваффақият-ли операция бўлган эди.

● ТАВАННА. Ўтган йил-нинг 9 декабрида бошқа юрак ўрнатилган 39 яшар қубалик Хорхе Эрнандес Оканья қайта дунёга келган кунининг бир йиллигини ни-шонлади. Бу Тавагнада ана-уа Амекейрас номли хи-рургия марказида хирург Нозль Гонсалес раҳбарлиги-

НИКАРАГУА ТЕВАРАГИДАГИ ВАЗИЯТ

МАНАГУА, 10 декабрь. (ТАСС). Никарагуа ҳукума-ти БМТга мурожаат этиб, яқинда республиканинг бир қанча аҳоли пунктлари бом-бардирмон қилинганлиги ва Никарагуа—Гондурас чег-расидаги вазият кескинлаш-ганини муносабати билан Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини шошилинч ра-вишда чакиритиш илтимос қилди. Ҳукуматнинг Мана-гуада тарқатилган баёнотида уқтириб ўтилгандек, Ника-рагуа территориясига ҳужум қилган самолётлар Америк-анинг Гондурасдаги ҳарбий базасидан учиб келган.

Рейган маъмурияти, дей-лади ҳужжатда, мана шу террорчилик ҳужури учун асосий жавобгардир. Шу ҳужур натижасида никара-гуаликлардан 7 киши ҳалок бўлди ва 14 киши жароҳат-ланди, улар орасида хотин-қизлар ва болалар ҳам бор эди.

ВАШИНГТОН, 10 де-кабрь. (ТАСС). АҚШ мудо-фаа министри Каспар Уайн-бергер АҚШ «зарур бўлиб қолган тақдирда» бундан бу-ён ҳам Гондурас қўшнла-рининг Никарагуа чегарала-рига келтириб қўйилишини таъминлайверади, деди.

КОМПАТИЯ АРБОБИ ОЗОД ҚИЛИНДИ

ИСЛОМОБОД, 10 ноябрь. (ТАСС). Подполковца бўлган Покистон Коммунист пар-тиясининг таниқли арбоби Жам Сакни Карочида турма-дан озод қилинди. У 1978 йилда ҳарбий трибунал ҳу-қуқи билан 10 йил қамон жа-зосига ҳукм қилинган эди. Турмада соғлиғи ёмонлаш-ган Жам Сакни озодлиқдаги дастлабки кунларини Каро-чи госпиталида ўтказди. «Муслим» газетасининг ёзишича, 200 нафардан кўп сисий маҳбуслар ҳамон Покистон турмаларида ётиб-ди. Газетанинг фикрича, улаб ҳарбий ҳолат беқор қилинган кундан бир йил ўтгач бўшатилмаганлиги мам-лакат ҳозирги ҳукуматининг инсон ҳуқуқларига риоя этиш ниятидани, деган га-пларни шубҳали қилиб қў-йди.

ТАСС фотохроникаси.

